

زانکۆ: سه لآحه ددین-هه و لیر

کۆلیژ: پهروه دهی بنه ره تی

بهش: زانسته کۆمه لآیه تیه کان-به یانیان

قۆناغ: یه که م

بابه ت: دهرونزانی گشتی

ناوی مامۆستا: نه رده لان له تیف عه بدولقادر

سالی خویندن: 2022-2023

پەرتووكى كۆرس Course Book

1. ناوى كۆرس	دەروونزانى گىشتى،
2. ناوى مامۇستاي	ئەردەلان لەتيف عەبدولقادر
3. بەش / كۆلىژ	زانستە كۆمەلەيەتەكان / پەروەردەى بىنەپەرتى
4. پەيوەندى	ئىمىل: ardalan.abdulqader@su.edu.krd ژمارەى تەلەفۇن 0750 456 12 91
5. ساعات و يەكەى خويىدن لە ھەفتەدا	3 ساعات 6 يەكە
6. ژمارەى ساعاتى كاركردن لە ھەفتەيەك	21 ساعات
7. كۆدى كۆرس	..
8. پروفایەلى مامۇستا	<ul style="list-style-type: none"> • سالى ۲۰۰۸ بىروانامەى بەكالۋرىيۇس لە زانستە كۆمەلەيەتەكان بەدەستەيىناوہ لە كۆلىژى پەروەردەى بىنەپەرتى، زانكۆى سەلاھەددىن-ھەولپىر. • سالى ۲۰۱۱ بىروانامەى ماستەر لە پەروەردەى كۆمەلەيەتە(Social Pedagogy)، بەدەستەيىناوہ لە كۆلىژى زانستە كۆمەلەيەتە و دەروونىەكان، زانكۆى پەروەردەىى حكومى خاركۆف-ئۆكراينا. • سالى ۲۰۱۲ دامەزراندن لە كۆلىژى پەروەردەى بىنەپەرتى، زانكۆى سەلاھەددىن-ھەولپىر. • سالى ۲۰۱۲ نازناوى زانستى (مامۇستاي يارىدەدەر) لە زانكۆى سەلاھەددىن-ھەولپىر. • سالى ۲۰۲۰ بىروانامەى دكتورا لە پىسپۆرى سىياسەتى زانستە پەروەردەيىەكان (pedagogical sciences policy)، بەدەستەيىناوہ لە كۆلىژى زانستە پەروەردەيى و دەروونىەكان، زانكۆى ئەريۇلى حكومى- روسىاي فيدېرال. • سالى ۲۰۲۰ نازناوى زانستى (مامۇستا) لە زانكۆى سەلاھەددىن-ھەولپىر. • مامۇستا لە بەشى باخچەى مندالان، كۆلىژى پەروەردەى بىنەپەرتى، زانكۆى سەلاھەددىن-ھەولپىر.
9. وشە سەرەكەكان	چەمكى دەروونزانى، مېتۇد، رەفتار، پالئەر، ھەستەوەرەكان، نەست، ئاگايى، پالئەر، ھەلچوون. گونجان، بىرھاتتەوہ و بىرچوونەوہ،

10. ناومرۆكى گشتى كۆرس:

ئامانچ لەم كۆرسە ناساندن و باسكردنى دەرونزانییە بەشیۆهیهكى گشتى؛ باس لە مېژووی دەرونزانی و لقەكانى ئەو زانستە دەكەین لەگەڵ بۆچوونى بیرمەند و فەیلەسۆفان دەربارەى لایەنى دەروونى مرۆف و چۆنیەتى نواندنى ھەلسوكەوت و رەفتار لەلای تاك. ھەروەھا بەشیۆهیهكى گشتى قوتابخانە و تیۆرەكانى دەرونزانی دەخەینە بەر باس لەگەڵ خستەپرۆوى مېتۆد و شیوازەكانى لیکۆلینەووە لە دەرونزانی. پالئەر و جۆرەكانى لای مرۆف شیدەكەینەووە بەتیشك خستە سەر ھەستەوەرەكان و نەست، ھەروەھا باسى ھەلچوون و ئاگایى دەكەین، بېرھاتتەووە و بېرچوونەووە؛ چۆنیەتى پرودانیان دەخەینەپرۆو.

11- ئامانەكان لەم كۆرسە؛

دەرچووانى كۆلیژی پەرورەدەى بنەرەتى لە داھاتوودا پىسپۆرى وەردەگرن لە بەشى جیاواز بەمەبەستى ئامادەکردنیاں وەكو مامۆستای قۇناغى خوێندنى بنەرەتى، دەرونزانی بەشیۆهیهكى گشتى یەكێكە لە بنەرەتەكانى زانین و بەدەستھێنانى شارەزایى بۆ چۆنیەتى پەرورەدەكردنى منداڵ. بۆ ئەم مەبەستە پێویستە قوتابیانى كۆلیژی پەرورەدەى بنەرەتى:

- 1- ئاشنا بئ بە چەمك و بنەرەتەكانى دەرونزانی.
- 2- ئاشنا بئ شیواز و جۆرەكانى لیتوئیزیئەووە لە دەرونزانی.

12. ئەرکەكانى قوتابى؛

پێویستە قوتابى لە چالاکیەكانى پۆل ئامادەبئ وەك؛ پێشكەشكردنى سەمینار و ئامادەكردنى كورتە راپۆرت و شیکردنیهووی سەرچاوەكان، ھەروەھا ئەنجامدانى كویز و تاقیکردنەووە.

13. رێگا و شیوازی وانهوتتەووە؛

1. رێگای وانەى ئامادەكراو.
2. رێگای پرسىيار و وەلام.
3. رێگای گفتوگۆ.

14. سیستەمى ھەلسەنگاندن؛

یەكەم: (40%) نمرەى كۆشسى كۆرس؛

1. 20% تاقیکردنەووی یەكەم
2. 20% تاقیکردنەووی یەكەم

دووەم: (60%) نمرەى كۆتایى كۆرس.

15. دەرئەنجامەكانى فێربوون؛

قوتابى بەرپز؛ وەرگرتنى بابەتەكانى كۆرسى دەرونزانی گشتى بە پابەندبوونى ئیوہ لە ئامادەبوون و بەشداری لە چالاکیەكان، ھەروەھا بە زانیاى و سەرنجەكانى ئیوہ دەبیتە ھۆى:

- 1- گەشەكردنى لایەنى دەروونى بەگشتى و مەعریفى بەتایبەتى لەخوێندنەووە و بەدواداچوون لە سەرچاوەكانى دەرونزانی، ئەمەش یارمەتیدەر دەبئ لە ژيانى رۆژانە. چونكە دەرونزانی لیتوئیزیئەووە دەكات لە دروونى مرۆف بە گشتى، بۆیە ھەموو تاكێك سوود وەردەگرئ بەتایبەت بۆ خودناسى و زانینى توانا و لێھاتووێهەكانى و ئاستى پالئەر و جۆرەكانى و شیوازی ھەلچوونە ئەریتى و نەریتیەكان.

- 2- له پرووی كۆمەلایەتیەوه دەتوانی سوودی وەرگری، ئەگەر حەزی بەدواداچوونی خۆت تەریب بکە لەگەڵ سەرچاوەکانی ئەم زانستە. هەم بۆ مامەلەکردن لەگەڵ خودیەتی خۆت و چۆنیەتی نواندنی هەلسوکەوت لەژینگە کۆمەلایەتیدا، هەمیش بۆ باشتەکردنی پەيوەندیەکان لەگەڵ کەسی بەرامبەر. چونکە ئێمە بەهۆی هەلچوون و پالنه‌ره‌کانه‌وه پەيوەندیە کۆمەلایەتیەکانمان پتەو و گونجاو دەبێ لەگەڵ بەرامبەر و بەپێچەوانەشەوه.
- 3- ئەگەر شارەزاییەکان لە دەروونزانی فراوان بکە و گەشە بە زانیاریە تیۆرییەکان بەدەی لە بواری زانستی دەروونیدا، بەدەتیاپیەوه لە مەیدانی کارکردن بۆ پەسپۆری خۆت دەرفەتی باشتەر بەدەستدیت. لەبەر ئەوهی پیشەیی مامۆستایی گرێدراوی تەواوی زانستی دروونی و ناسینی منداڵە.

16. لیستی سەرچاوه؛

1. عزالدین أحمد عزیز: بنەماکانی دەروونزانی گشتی، چا. رۆژەهەلات، چ. شەشەم، هەولێر 2017.
2. کەریم شەریف قەرەمچەتانی: سایکۆلۆژیای گشتی، چا. حاجی هاشم، چ. دووهم، هەولێر 2007.
3. علم النفس العام: د. صالح حسن الداهري، د. وهيب مجيد الكبيسي، الاردن 1999.
4. محاضرات في طرق البحث العلمي: د. موفق الحمداني، بغداد 1984.
5. مبادئ أساسية في علم النفس. الهداوي، علي، والزغول، دار حنين (2002).

17. پێرستی بابەتەکانی كۆرس؛

- هەفتە (1):** چەمک و پێناسەى دەروونزانی، ئامانجەکان و گرنگی دەروونزانی، لق و بواره‌کانی دەروونزانی
- هەفتە (2):** قوتابخانەکانی دەروونزانی؛ ق. رەفتاری، ق. دەروون شیکاری، ق. جشتالتی، ق. مەعریفی، ق. بوونگەرای، ق. مرۆیی.
- هەفتە (3):** میتۆد و شیوازه‌کانی توێژینه‌وه له دەروونزانی؛ میتۆدی ئەزموونی، میتۆدی لیکۆلینه‌وهی دۆخ، میتۆدی هەلێنجان. شیوازی؛ (سەرئێنجان، چاوپێکەوتن، هەلسەنگاندن، تۆماری کۆمەلای)
- هەفتە (4):** چەمکی رەفتار، لایەنه‌کانی رەفتار، جۆره‌کانی رەفتار، تاییه‌تمه‌ندیه‌کانی رەفتار.
- هەفتە (5):** چەمکی پالنه‌ر و پیداوێستی، جۆره‌کانی پالنه‌ر (پالنه‌ری ئەندامی، پالنه‌ری کۆمه‌لایه‌تی.
- هەفتە (6):** هەلچوون، شیوه‌کانی هەلچوون. سۆز، کاریگەری سۆز بەسەر رەفتار.
- هەفتە (7):** هەستەوه‌ره‌کان، جۆره‌کانی هەستکردن
- هەفتە (8):** تاقیکردنه‌وهی یه‌که‌م
- هەفتە (9):** نەست، بەلگەى بوونی نەست، شیوازه‌کانی بەرگری نەستی.
- هەفتە (10):** ئاگایی و درککردن، جۆره‌کانی ئاگایی، ھۆکاره‌ کاریگه‌ره‌کان بەسەر درککردن.
- هەفتە (11):** بیرهاتنه‌وه، تیۆره‌کانی بیرهاتنه‌وه، چۆنیەتی روودانی کرداری بیرهاتنه‌وه.
- هەفتە (12):** بیرچوونه‌وه، بیردۆزه‌کانی بیرچوونه‌وه، ئەمنیسیا و نیمۆنیسیا
- هەفتە (13):** دروستی دەروونی چیه. گرنگترین ئامازه‌کانی دەروون دروستی چین،
- هەفتە (14):** خۆ- گونجاندن، جۆره‌کانی گونجان، ھۆکاره‌ بنه‌رته‌یه‌کانی گونجان.
- هەفتە (15):** تاقیکردنه‌وهی دووهم

18. بابەتی پراکتیک؛

هەولەدەین لە کاتی وانهوتەوهدا بە هێنانەوهی نموونەى زیندوو لە ژيانى رۆژانه و ژینگەى كۆمه‌لايه‌تى خۆمانەوه بابەتەكان پوونتر و دەولەمەند بكەين بەمەبەستى زياتر تىگەيشتن. هەروەها بەپى كات دەرفەت بە قوتابيان دەدرى كە بابەتى رۆژ بە شيوەيكي زانستى بخەنەرۆو بۆ زياتر فراوانکردنى ئاسۆى بىرکردنەوه و ئەزموونکردنى بابەتە دەروونيه‌كان.

19. تاقىکردنەوه‌كان؛

1. پرسىارى وتارى، وه‌ك؛ ناساندن، باسکردن، شىكردنەوه. بۆنموونه؛

- چه‌مكى (ئاگايى، رەفتار، دركکردن) بناسينه؟

- باس لە جۆره‌كانى هەستکردن بكه و شیان بكهوه؟

2. پرسىارى بابەتى، وه‌ك؛ هەلبژاردن، بۆشايى، راست و هەله. بۆنموونه؛

- رەفتار بەشێكە لە هەلسوكهوت، راسته؟

- مرۆف هەسته‌وه‌رى زۆرى هەيه، بەگشتى ئەتوانين بلين كە (پينج، هەشت، نۆ، پازده، حەوت) هەستى سەرەكى هەيه. وه‌لامى راست ديار بكه.

20. تىبينى؛

1- قوتابيان دەتوانن ئەو سەرچاوانەى كە ئاماژەمان پىكردوون بەكاربين، هەروەها لە سەرچاوه‌ى ترى په‌يوهندار بە تەوه‌رى بابەتەكان زانبارى وه‌ربگرن و بەكاربين لە گفتوگۆى رۆژانه و پرسىار و وه‌لامه‌كانى تاقىکردنەوه.

2- ئەگەر بە پىويست زانرا بە راويژ له‌گه‌ل قوتابيان، ئەتوانرى دەسكارى تەوه‌رى بابەتەكانى ئەم كۆرەسه بكهين.